

Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017

2017 dccc 1

RHAN 6

FFURFLENNI TRETH A THALIADAU

PENNOD 1

FFURFLENNI TRETH

Dyletswydd i ddychwelyd ffurflen dreth

44 Dyletswydd i ddychwelyd ffurflen dreth

- (1) Rhaid i'r prynwr mewn trafodiad tir hysbysadwy ddychwelyd ffurflen dreth i ACC.
- (2) Rhaid i ffurflen dreth a ddychwelir o dan yr adran hon—
  - (a) cael ei dychwelyd cyn diwedd y cyfnod o 30 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod ar ôl y dyddiad y mae'r trafodiad yn cael effaith, a
  - (b) cynnwys hunanasesiad, os yw'r trafodiad yn drafodiad trethadwy.
- (3) Yn y Ddeddf hon, ystyr "hunanasesiad" mewn perthynas â ffurflen dreth, yw asesiad o swm y dreth sydd i'w godi mewn perthynas â'r trafodiad, ar sail yr wybodaeth sydd wedi ei chynnwys yn y ffurflen dreth honno.

Gwybodaeth Cychwyn

11 A. 44 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 81\(2\)](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, PENNOD 1. (See end of Document for details)

I2 A. 44 mewn grym ar 1.4.2018 gan O.S. 2018/34, [ergl. 3](#)

Trafodiadau hysbysadwy

45 Trafodiadau hysbysadwy

- (1) At ddibenion y Ddeddf hon, mae trafodiad tir yn hysbysadwy os yw—
- yn gaffaeliad prif fuddiant mewn tir (gweler adran 68) nad yw o fewn un o'r eithriadau a restrir yn adran 46,
  - yn gaffaeliad buddiant trethadwy, ac eithrio prif fuddiant mewn tir—
    - os nad yw'n esempt rhag codi treth arno fel y darperir yn Atodlen 3, a
    - os yw treth i'w chodi ar gyfradd o fwy na 0%, neu y byddai treth i'w chodi felly oni bai am ryddhad a restrir yn adran 30, mewn cysylltiad ag unrhyw ran o'r gydnabyddiaeth drethadwy ar gyfer y trafodiad,
  - yn drafodiad tir y trinnir person fel pe bai'n ymrwymo iddo yn rhinwedd adran 11(3) (contract sy'n darparu ar gyfer trosglwyddo i drydydd parti), neu
  - yn drafodiad tir tybiannol neu'n drafodiad tir tybiannol ychwanegol o fewn yr ystyr a roddir ym mharagraff 8(1) a (3) o Atodlen 2.
- (2) Mae'r adran hon yn cael effaith yn ddarostyngedig i—
- adran 10(5) (contract a throsglwyddo),
  - paragraff 18(5) o Atodlen 4 (trefniadau sy'n ymwneud â chyrrff cyhoeddus neu addysgol),
  - paragraff 44(1) o Atodlen 7 (trosglwyddo buddiant partneriaeth), a
  - paragraff 2(6) o Atodlen 10 (cyllid eiddo arall).

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 45 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 81\(2\)](#)

I4 A. 45 mewn grym ar 1.4.2018 gan O.S. 2018/34, [ergl. 3](#)

46 Eithriadau ar gyfer caffaeliadau penodol prif fuddiannau mewn tir

- Mae'r eithriadau y cyfeirir atynt yn adran 45 fel a ganlyn.
- Trafodiad sy'n esempt rhag codi treth arno fel y darperir yn Atodlen 3.
- Caffaeliad ac eithrio rhoi, aseinio neu ildio les pan fo'r gydnabyddiaeth drethadwy, ynghyd â'r gydnabyddiaeth drethadwy ar gyfer unrhyw drafodiadau cysylltiol, yn llai na £40,000.
- Rhoi les am gyfnod o lai na 7 mlynedd, pan na fo'r gydnabyddiaeth drethadwy uwchlaw'r trothwy cyfradd sero.
- Aseinio neu ildio les—
  - pan roddwyd y les yn wreiddiol am gyfnod o lai na 7 mlynedd, a
  - pan na fo'r gydnabyddiaeth drethadwy ar gyfer yr aseinio neu'r ildio uwchlaw'r trothwy cyfradd sero.
- Rhoi les am gyfnod o 7 mlynedd neu ragor pan fo—

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, PENNOD 1. (See end of Document for details)

- (a) y gydnabyddiaeth drethadwy ar wahân i rent yn llai na £40,000, a
  - (b) y rhent perthnasol yn llai na £1,000.
- (7) Aseinio neu ildio les—
- (a) pan roddwyd y les yn wreiddiol am gyfnod o 7 mlynedd neu ragor, a
  - (b) pan fo'r gydnabyddiaeth drethadwy ar gyfer yr aseinio neu'r ildio yn llai na £40,000.
- (8) Mae'r gydnabyddiaeth drethadwy ar gyfer caffaeliad uwchlaw'r trothwy cyfradd sero os yw'n cynnwys—
- (a) unrhyw swm y mae treth i'w chodi arno ar gyfradd o fwy na 0%, neu
  - (b) unrhyw swm y byddai treth i'w chodi arno felly oni bai am ryddhad a restrir yn adran 30(2) neu (3).
- (9) Yn is-adran (6), ystyr "rhent perthnasol" yw—
- (a) y rhent blynyddol (fel y'i diffinnir ym mharagraff 36(2) o Atodlen 6), neu
  - (b) yn achos rhoi les y mae paragraff 31 o Atodlen 7 yn gymwys iddi, y gyfran drethadwy berthnasol o'r rhent blynyddol (fel y'i cyfrifir yn unol â'r paragraff hwinnw).
- (10) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ddiwygio is-adran (3), (6) neu (7) er mwyn rhoi swm gwahanol yn lle'r swm a bennir yno am y tro.

Gwybodaeth Cychwyn

I5 A. 46 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**

I6 A. 46 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/34**, **ergl. 3**

Addasiadau

47 Digwyddiad dibynnol yn peidio neu ganfod cydnabyddiaeth: dyletswydd i ddychwelyd ffurflen dreth

- (1) Rhaid i'r prynwr mewn trafodiad tir ddychwelyd ffurflen dreth i ACC—
- (a) os yw adran 19 neu 20 (cydnabyddiaeth ddibynnol, ansicr neu heb ei chanfod) yn gymwys i'r trafodiad, neu i unrhyw drafodiad y mae'r trafodiad yn drafodiad cysylltiol mewn perthynas ag ef,
  - (b) os ceir digwyddiad a grybwyllir yn is-adran (2), ac
  - (c) os effaith y digwyddiad yw—
    - (i) y daw'r trafodiad yn hysbysadwy,
    - (ii) bod treth ychwanegol yn daladwy mewn cysylltiad â'r trafodiad, neu
    - (iii) bod treth yn daladwy mewn cysylltiad â'r trafodiad pan nad oedd unrhyw dreth yn daladwy.
- (2) Y digwyddiadau yw—
- (a) yn achos cydnabyddiaeth ddibynnol, ceir digwyddiad dibynnol neu daw'n eglur na fydd yn digwydd, neu
  - (b) yn achos cydnabyddiaeth ansicr neu heb ei chanfod, caiff swm sy'n berthnasol i gyfrifo'r gydnabyddiaeth, neu unrhyw randaliad o gydnabyddiaeth, ei ganfod.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, PENNOD 1. (See end of Document for details)

- (3) Rhaid i ffurflen dreth a ddychwelir o dan yr adran hon—
- cael ei dychwelyd cyn diwedd y cyfnod o 30 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod ar ôl diwrnod y digwyddiad a grybwyllir yn is-adran (2), a
  - cynnwys hunanasesiad.
- (4) Er gwaethaf adran 157(3) o DCRhT (llog taliadau hwyr), dyddiad dechrau'r llog taliadau hwyr mewn perthynas â swm—
- sydd wedi ei ddatgan mewn ffurflen dreth a ddychwelwyd o dan yr adran hon fel y dreth sy'n daladwy,
  - sy'n daladwy o ganlyniad i ddiwygiad neu gywiriad i ffurflen dreth o'r fath,
  - sy'n daladwy o ganlyniad i asesiad a wneir yn ychwanegol at ffurflen dreth o'r fath, neu
  - sy'n daladwy o ganlyniad i ddyfarniad neu asesiad a wneir yn lle ffurflen dreth o'r fath,
- yw'r diwrnod ar ôl diwedd y cyfnod o 30 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod ar ôl y dyddiad y mae'r trafodiad yn cael effaith (ac mae Pennod 1 o Ran 6 o'r Ddeddf honno i'w darllen yn unol â hynny).
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ddiwygio is-adran (4) er mwyn rhoi cyfnod gwahanol yn lle'r cyfnod a bennir yno am y tro.
- (6) Nid yw'r adran hon yn gymwys i'r graddau y mae'r gydnabyddiaeth drethadwy ar ffurf—
- rhent (gweler Atodlen 6);
  - blwydd-dal y mae adran 21 yn gymwys iddo.

Gwybodaeth Cychwyn

- I7** A. 47 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**
- I8** A. 47 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/34**, **ergl. 3**

48 Digwyddiad dibynnol yn peidio neu ganfod cydnabyddiaeth: ad-dalu treth

- (1) Mae is-adran (2) yn gymwys i drafodiad tir—
- os yw adran 19 neu 20 (cydnabyddiaeth ddibynnol, ansicr neu heb ei chanfod) yn gymwys i'r trafodiad, neu i unrhyw drafodiad y mae'r trafodiad yn drafodiad cysylltiol mewn perthynas ag ef,
  - os ceir digwyddiad a grybwyllir yn adran 47(2) ("y digwyddiad perthnasol"), ac
  - os effaith y digwyddiad perthnasol yw bod llai o dreth yn daladwy mewn cysylltiad â'r trafodiad na'r hyn y mae'r prynwr eisoes wedi ei dalu yn unol â'r ffurflen dreth a ddychwelwyd ar gyfer y trafodiad ("y ffurflen dreth trafodiadau tir").
- (2) Er mwyn cael ad-daliad o swm y dreth a ordalwyd, caiff y prynwr yn y trafodiad tir—
- o fewn y cyfnod a ganiateir ar gyfer diwygio'r ffurflen dreth trafodiadau tir, ddiwygio'r ffurflen dreth yn unol â hynny (gweler adran 41 o DCRhT);
  - ar ôl diwedd y cyfnod hwnnw (os na ddiwygir y ffurflen dreth), wneud hawliad am ad-daliad o'r swm a ordalwyd yn unol â Phennod 7 o Ran 3 o DCRhT fel y'i haddesir gan is-adran (3).

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, PENNOD 1. (See end of Document for details)

- (3) O ran ei chymhwyso i hawliad y mae is-adran (2)(b) yn gymwys iddo, mae Pennod 7 o Ran 3 o DCRhT yn gymwys fel pe bai'r canlynol wedi ei roi yn lle adran 78—

“78 Terfyn amser ar gyfer gwneud hawliadau

Rhaid i hawliad o dan adran 63 y mae adran 48(2)(b) o DTTT yn gymwys iddo gael ei wneud cyn yr olaf o'r canlynol—

- (a) diwedd y cyfnod o 4 blynedd sy'n dechrau â'r diwrnod ar ôl dyddiad ffeilio'r ffurflen dreth y mae'r dreth trafodiadau tir a dalwyd eisoes yn berthnasol iddi, neu
  - (b) diwedd y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau â'r digwyddiad perthnasol (o fewn yr ystyr a roddir yn adran 48(1)(b) o DTTT).”
- (4) Ond os rhoi neu aseinio les yw'r trafodiad (“y trafodiad perthnasol”), ni chaniateir gwneud unrhyw hawliad o dan is-adran (2)—
- (a) mewn cysylltiad ag ad-dalu (yn llwyr neu'n rhannol) unrhyw fenthyciad neu flaendal a gaiff ei drin yn rhinwedd paragraff 19 o Atodlen 6 fel cydnabyddiaeth a roddir ar gyfer y trafodiad perthnasol, neu
  - (b) mewn cysylltiad ag ad-dalu unrhyw ran o'r gydnabyddiaeth a roddwyd ar gyfer y trafodiad perthnasol, mewn achos pan fo'r ad-daliad—
    - (i) yn cael ei wneud o dan drefniadau a wnaed mewn cysylltiad â'r trafodiad perthnasol, a
    - (ii) yn ddibynol ar derfynu neu aseinio'r les neu ar roi buddiant trethadwy allan o'r les.
- (5) Nid yw'r adran hon yn gymwys—
- (a) i'r graddau y mae'r gydnabyddiaeth ar ffurf rhent (gweler Atodlen 6);
  - (b) pan fo adran 21 (blwydd-daliadau) yn gymwys.

Gwybodaeth Cychwyn

I9 A. 48 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**

I10 A. 48 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/34, ergl. 3**

49 Dychwelyd ffurflen dreth bellach pan dynnir rhyddhad yn ôl

- (1) Rhaid i'r prynwr mewn trafodiad tir ddychwelyd ffurflen dreth bellach i ACC os tynnir rhyddhad yn ôl i unrhyw raddau o dan—
- (a) Atodlen 11 (bondiau buddsoddi cyllid arall);
  - (b) Atodlen 14 (rhyddhad ar gyfer caffaeliadau eiddo preswyl penodol);
  - (c) Atodlen 16 (rhyddhad grŵp);
  - (d) Atodlen 17 (rhyddhad atgyfansoddi neu ryddhad caffael);
  - (e) Atodlen 18 (rhyddhad elusennau).
- (2) Rhaid i ffurflen dreth a ddychwelir o dan yr adran hon—
- (a) cael ei dychwelyd cyn diwedd y cyfnod o 30 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod ar ôl diwrnod y digwyddiad datgymhwyso, a
  - (b) cynnwys hunanasesiad.
- (3) Y digwyddiad datgymhwyso yw—

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, PENNOD 1. (See end of Document for details)

- (a) mewn perthynas â thynnu rhyddhad yn ôl o dan Atodlen 11, digwyddiad a grybwyllir ym mharagraff 14 o'r Atodlen honno;
  - (b) mewn perthynas â thynnu rhyddhad yn ôl ar gyfer caffaeliadau eiddo preswyl penodol o dan Atodlen 14, digwyddiad a grybwyllir ym mharagraff 8(1), (3) neu (4) o'r Atodlen honno;
  - (c) mewn perthynas â thynnu rhyddhad grŵp yn ôl o dan Atodlen 16, y prynwr yn peidio â bod yn aelod o'r un grŵp â'r gwerthwr o fewn ystyr yr Atodlen honno;
  - (d) mewn perthynas â thynnu rhyddhad atgyfansoddi neu ryddhad caffael yn ôl o dan Atodlen 17, digwyddiad a grybwyllir ym mharagraff 5(2) neu 7(2) neu (3) o'r Atodlen honno;
  - (e) mewn perthynas â thynnu rhyddhad elusennau yn ôl o dan Atodlen 18; digwyddiad datgymhwyso fel y'i diffinnir ym mharagraff 2(4), 5(2) neu 8(2) o'r Atodlen honno.
- (4) Er gwaethaf adran 157(3) o DCRhT (llog taliadau hwyr), dyddiad dechrau'r llog taliadau hwyr mewn perthynas â swm—
- (a) sydd wedi ei ddatgan mewn ffurflen dreth a ddychwelwyd o dan is-adran (1) (a) fel y dreth sy'n daladwy,
  - (b) sy'n daladwy o ganlyniad i ddiwygiad neu gywiriad i ffurflen dreth o'r fath,
  - (c) sy'n daladwy o ganlyniad i asesiad a wneir yn ychwanegol at ffurflen dreth o'r fath, neu
  - (d) sy'n daladwy o ganlyniad i ddyfarniad neu asesiad a wneir yn lle ffurflen dreth o'r fath,
- yw'r diwrnod ar ôl diwedd y cyfnod o 30 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod ar ôl y dyddiad y mae'r trafodiad cyntaf yn cael effaith (ac mae Pennod 1 o Ran 6 o'r Ddeddf honno i'w darllen yn unol â hynny).
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ddiwygio is-adran (4) er mwyn rhoi cyfnod gwahanol yn lle'r cyfnod a bennir yno am y tro.

Gwybodaeth Cychwyn

- I11** A. 49 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**
- I12** A. 49 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/34, ergl. 3**

50 Ffurflen dreth unigol mewn cysylltiad â thrafodiadau cysylltiol sy'n cael effaith ar yr un dyddiad

- (1) Pan fo dau drafodiad cysylltiol neu ragor yn cael effaith ar yr un dyddiad caiff y prynwr, neu'r holl brynwyr os oes mwy nag un, ddychwelyd un ffurflen dreth fel pe bai'r holl drafodiadau hynny yn un trafodiad hysbysadwy.
- (2) Pan fo dau brynwr neu ragor yn dychwelyd un ffurflen dreth mewn cysylltiad â thrafodiadau cysylltiol, mae adrannau 37 i 40 yn gymwys fel pe bai—
  - (a) y trafodiadau o dan sylw yn un trafodiad, a
  - (b) y prynwyr hynny yn brynwyr sy'n gweithredu ar y cyd.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, PENNOD 1. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

I13 A. 50 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**

I14 A. 50 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/34, ergl. 3**

51 Dychwelyd ffurflen dreth o ganlyniad i drafodiad cysylltiol diweddarach

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo effaith trafodiad sy'n gysylltiol o ran trafodiad cynharach ("y trafodiad diweddarach") fel a ganlyn—
  - (a) daw'r trafodiad cynharach yn hysbysadwy,
  - (b) mae treth ychwanegol i'w chodi mewn cysylltiad â'r trafodiad cynharach, neu
  - (c) mae treth i'w chodi mewn cysylltiad â'r trafodiad cynharach pan nad oedd unrhyw dreth i'w chodi cyn hynny.
- (2) Rhaid i'r prynwr yn y trafodiad cynharach ddychwelyd ffurflen dreth mewn cysylltiad â'r trafodiad hwnnw.
- (3) Rhaid i ffurflen dreth a ddychwelir o dan yr adran hon—
  - (a) cael ei dychwelyd cyn diwedd y cyfnod o 30 o ddiwrnodau sy'n dechrau â'r diwrnod ar ôl y dyddiad y mae'r trafodiad diweddarach yn cael effaith, a
  - (b) cynnwys hunanasesiad.
- (4) Nid yw'r adran hon yn effeithio ar unrhyw ofyniad i ddychwelyd ffurflen dreth mewn cysylltiad â'r trafodiad diweddarach.

Gwybodaeth Cychwyn

I15 A. 51 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**

I16 A. 51 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/34, ergl. 3**

52 Pŵer i ddiwygio'r cyfnod pan fo rhaid dychwelyd ffurflenni treth

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ddiwygio darpariaeth a restrir yn is-adran (2) er mwyn rhoi cyfnod gwahanol yn lle'r cyfnod a bennir yno am y tro.
- (2) Y darpariaethau yw—
  - (a) adran 44(2)(a);
  - (b) adran 47(3)(a);
  - (c) adran 49(2)(a);
  - (d) adran 51(3)(a);
  - (e) paragraff 24(4)(a) o Atodlen 5;
  - (f) paragraff 3(4) o Atodlen 6;
  - (g) paragraff 5(5) o'r Atodlen honno;
  - (h) paragraff 13(1) o'r Atodlen honno.

Gwybodaeth Cychwyn

I17 A. 52 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**

I18 A. 52 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/34, ergl. 3**

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, PENNOD 1. (See end of Document for details)

Datganiadau

53 Datganiad

- (1) Rhaid i ffurflen dreth a ddychwelir o dan y Ddeddf hon gynnwys datganiad gan y prynwr fod y ffurflen dreth yn gywir ac yn gyflawn, hyd eithaf gwybodaeth y prynwr.
- (2) Ond pan fo—
  - (a) y prynwr yn awdurdodi asiant i gwblhau'r ffurflen dreth,
  - (b) y prynwr yn gwneud datganiad bod yr wybodaeth a ddarperir ar y ffurflen dreth, ac eithrio'r dyddiad perthnasol, yn gywir ac yn gyflawn hyd eithaf gwybodaeth y prynwr, ac
  - (c) y ffurflen dreth yn cynnwys datganiad gan yr asiant bod y dyddiad perthnasol a ddarperir ar y ffurflen dreth yn gywir hyd eithaf gwybodaeth yr asiant, tybir bod y gofyniad yn is-adran (1) wedi ei fodloni.
- (3) Y dyddiad perthnasol yw—
  - (a) mewn perthynas â ffurflen dreth a ddychwelir o dan adran 47, dyddiad y digwyddiad y mae'n ofynnol dychwelyd ffurflen dreth o ganlyniad iddo,
  - (b) mewn perthynas â ffurflen dreth a ddychwelir o dan adran 49, dyddiad y digwyddiad datgymhwyso,
  - (c) mewn perthynas â ffurflen dreth a ddychwelir o dan adran 51, y dyddiad y mae'r trafodiad diweddarach yn cael effaith,
  - (d) mewn perthynas â ffurflen dreth a ddychwelir o dan baragraff 24 o Atodlen 5, y dyddiad y daeth y cynnod interim sy'n gymwys yn unol â pharagraff 9(5) neu 18(5) o'r Atodlen honno i ben, ac
  - (e) mewn perthynas â ffurflen dreth a ddychwelir o dan unrhyw ddarpariaeth arall yn y Ddeddf hon, y dyddiad y mae'r trafodiad yn cael effaith.
- (4) Nid oes dim yn is-adran (2) yn effeithio ar atebolrwydd y prynwr o dan y Ddeddf hon na DCRhT.

Gwybodaeth Cychwyn

I19 A. 53 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler **a. 81(2)**

I20 A. 53 mewn grym ar 1.4.2018 gan **O.S. 2018/34, ergl. 3**

54 Prynwyr ag anabledd: datganiad gan y Cyfreithiwr Swyddogol

- (1) Pan fo—
  - (a) prynwr mewn trafodiad tir yn anabl,
  - (b) y Cyfreithiwr Swyddogol yn gweithredu ar ran y prynwr hwnnw, ac
  - (c) y ffurflen dreth yn cynnwys datganiad gan y Cyfreithiwr Swyddogol fod y ffurflen dreth yn gywir ac yn gyflawn, hyd eithaf gwybodaeth y Cyfreithiwr Swyddogol,
 tybir bod y gofyniad yn adran 53 wedi ei fodloni.
- (2) Nid oes dim yn yr adran hon yn effeithio ar atebolrwydd y prynwr o dan y Ddeddf hon na DCRhT.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, PENNOD 1. (See end of Document for details)

- (3) At ddibenion yr adran hon, mae person yn anabl os oes ganddo anabledd at ddibenion [Deddf Cydraddoldeb 2010 \(p. 15\)](#).
- (4) Yn yr adran hon, ystyr y “Cyfreithiwr Swyddogol” yw’r Cyfreithiwr Swyddogol i’r Uwchlysoedd.

Gwybodaeth Cychwyn

I21 A. 54 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 81\(2\)](#)

I22 A. 54 mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/34](#), [ergl. 3](#)

55 Datganiad gan berson a awdurdodir i weithredu ar ran unigolyn

- (1) Mae’r adran hon yn gymwys i ddatganiad a grybwyllir yn adran 53 bod ffurflen dreth yn gywir ac yn gyflawn.
- (2) Pan fo’r prynwr yn unigolyn, caiff y gofyniad bod y prynwr yn gwneud datganiad o’r fath (ar ei ben ei hun neu ar y cyd ag eraill) ei drin fel pe bai wedi ei fodloni os yw person a awdurdodir i weithredu ar ran yr unigolyn hwnnw mewn perthynas â’r materion y mae’r ffurflen dreth neu’r dystysgrif yn ymwneud â hwy yn gwneud datganiad i’r perwyl hwnnw.
- (3) At ddibenion yr adran hon nid ystyrir bod person (“P”) wedi ei awdurdodi i weithredu ar ran unigolyn oni bai bod P wedi ei awdurdodi felly gan atwrneiaeth ysgrifenedig, a lofnodwyd gan yr unigolyn hwnnw.
- (4) Nid yw’r adran hon yn gymwys pan fo unigolyn yn gweithredu’n unol ag adran 33 (personau y mae cwmni yn gweithredu drwyddynt)—
  - (a) fel swyddog priodol cwmni, neu
  - (b) fel arall ar ran cwmni.

Gwybodaeth Cychwyn

I23 A. 55 ddim mewn grym ar y Cydsyniad Brenhinol, gweler [a. 81\(2\)](#)

I24 A. 55 mewn grym ar 1.4.2018 gan [O.S. 2018/34](#), [ergl. 3](#)

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Deddf Treth Trafodiadau Tir a Gwrthweithio Osgoi Trethi Datganoledig (Cymru) 2017, PENNOD 1.